

Op zoek naar een werkbare relatie

**Verslag themadag Baggernet 12 maart 2009
in samenwerking met Vereniging van Waterbouwers VBKO**

Bij het maken van afspraken over en uitvoeren van een baggerwerk blijkt er vaak sprake te zijn van onbegrip tussen aannemer, adviseur en opdrachtgever over elkaars rol, werkwijze en verantwoordelijkheid. De Vereniging van Waterbouwers VBKO heeft een rondgang gemaakt bij alle 26 waterschappen en bij een aantal ingenieurs- en adviesbureaus met een vooraf opgestelde lijst met vaak voorkomende knelpunten. Tijdens de rondgang bleek dat niet alleen leden van de VBKO knelpunten tegenkomen, maar dat dit evenzo geldt in de beleving van opdrachtgevers en adviesbureaus. Een terugkerend aspect blijkt gemis aan wederzijds vertrouwen, ten gevolge van onder meer de nasleep van de bouwaffaire, onvoldoende deskundigheid en veranderende contractvormen. Dit was aanleiding tot het organiseren van deze themadag. Arie Struijk, voorzitter van de VBKO, sprak in zijn welkomstwoord de hoop uit dat aan het eind van deze dag er meer begrip zal zijn ontstaan voor elkaars standpunten, en er basis is voor het werken aan een toename van wederzijds vertrouwen. De naam van de themadaglocatie (het Vechthuis) moet dan ook niet letterlijk genomen worden!

Professioneel inkopen

Wouter Stolwijk, directeur PIANOo, het Expertisecentrum Aanbesteden dat valt onder het Ministerie van Economische Zaken, schetste wat hij zoal tegenkomt in de dagelijkse praktijk. Het bedrijfsleven klaagt over regels, maar de ambtenaar die de regels moet uitvoeren heeft daar net zo goed last van. Het lijkt alsof de activiteit inkopen toenemend juridiseert, en dat rechters bepalen wat goed inkopen is.

Inkooporganisaties moeten professionaliseren en zelf hun dilemma's kunnen regelen.

Inkopen gaat erom hoe je fatsoenlijk, deskundig en kosteneffectief tewerk kunt gaan, goede spullen voor een goede prijs kunt krijgen. Dan blijken de vele regels ook mee te vallen; uiteindelijk zijn regels 'gezond-verstand' dingen

RWS timmert hard aan de weg met inkoopprofessionalisering, maar bij sommige overheden wordt alleen over budgetmaximalisatie gepraat en niet over hoe je zo'n budget besteedt.

PIANOo is een netwerkorganisatie die door samenwerking met partijen die met inkoop te maken hebben bij wil dragen aan een betere wijze van aanbesteden. PIANOo werkt voor alle aanbestedende diensten van de overheid. De levering van goederen en diensten was het eerste aandachtspunt van PIANOo, aan werken wordt vanaf 2009 meer aandacht besteed.

PIANOo is bezig met het opzetten van een bestekkenbibliotheek: eind 2009 zullen zo'n 1500 bestekken ingevoerd zijn, en uiteindelijk moeten het er duizenden worden. Vraag is "wat is een goed bestek?". Er is een gesprek met de baggeraars gevoerd en do's en dont's worden vastgelegd.

Verder wordt er gewerkt aan TenderNed, een website waarop alle aanbestedingen ingevoerd zullen worden. Dat zal leiden tot grote besparingen aan de kant van het bedrijfsleven.

Wouter houdt een pleidooi voor normalisatie van de wederzijdse verhoudingen in de markt, want daar zullen uiteindelijk alle partijen profijt van hebben.

De aannemer

Frank de Groot, voorzitter Platform Kleinschalig Baggeren van de VBKO, meldde dat het werk van de aannemer de laatste jaren ingewikkelder is geworden. Er is sprake van verharding van regels, certificeringskwesties, onacceptabele risico's en vele procedures. De afstand van de overheid tot het baggervak is groter geworden, de adviseur moet die leemte vullen maar ook die heeft vaak onvoldoende kennis. Er is een groot verschil tussen bagger in oost en west Nederland, en onduidelijkheid over definities, zoals bijvoorbeeld die van "vaste bodem". De aannemer kampt met patstelling bij afwijkingen ten opzichte van een bestek, door de aannemer gedane suggesties voor alternatieven worden door de opdrachtgever vaak niet overgenomen. Bagger kan bijvoorbeeld veel vaker toegepast worden in bouwstoffen. Frank wil opdrachtgevers dan ook het advies geven gebruik te maken van de deskundigheid van de aannemer.

Tenslotte noemt Frank dat er ook een probleem is te signaleren bij het vinden van goede mensen voor baggerboten.

Frank is voornemens om met de resultaten van vandaag met ONRI en UvW tot een plan van aanpak te komen. Daarin zou bijvoorbeeld een voorstel voor een traineeship bij de 3 partijen opgenomen kunnen worden om onderling begrip te bevorderen.

De opdrachtgever

Fred de Haan van Waternet verwoordde namens de Unie van Waterschappen het perspectief van de opdrachtgever. De nieuwe aanbestedingswet zoals die wordt gehanteerd door de NEVI (Nederlandse Vereniging van Inkoop Management) moet zorgen voor verankering van professioneel opdrachtgeverschap. Uitgangspunten hierbij zijn 1) optimaal inhoud geven aan verhouding markt en vraag van de aanbieder, 2) 'best value for taxpayers money', 3) professionalisering van vooral opdrachtgeverschap (professionalisering van inkoop is secundair). Dit kan worden bereikt door aanscherpen van bedrijfsvoering en bestuur, centraal stellen van doelmatigheid, en de aanbestedingsprocedure ondergeschikt te laten zijn aan het doel.

De professionaliteit is er lang niet altijd en die komt er ook niet als de aanbestedingswet geen ruimte biedt voor eigen verantwoordelijkheid.

Baggeren lijkt simpel, maar in praktijk valt dat tegen. Er zijn aspecten van een bestek die niet door baggeraars maar door juristen besproken worden, dat had opdrachtgever noch opdrachtnemer zover moeten laten komen. Belangrijk is om aan de vertrouwensrelatie te werken, dat betekent vooraf (niet achteraf) communiceren over afwijkingen ten opzichte van het bestek, afhankelijkheidsrelatie te vermijden (blijf zakelijk!), en beloftes na te komen. Ook aandacht voor professionalisering en kwaliteitsborging is nodig.

Dan is er de kwestie van seizoensgebonden werk i.v.m. de Flora en Faunawet, dat is niet goed voor het Waterschap en evenmin voor de aannemer. De opdrachtnemer heeft er baat bij dat het werk in de tijd zo gespreid mogelijk op de markt gezet wordt; publicatie van een aanbestedingskalender zou handig zijn. Anderzijds is er het advies aan de aannemer om de

ruimte in de wet te zoeken en te benutten. In het broedseizoen kan er bijvoorbeeld niet aan de kant gebaggerd worden, maar op andere plaatsen wel. De opdrachtgever wil graag van de deskundigheid van de aannemer gebruikmaken bij het vinden van die ruimte.

Wat betreft hoeveelheidsbepaling beaamt de Unie dat er problemen zijn. Het is dan ook goed om weer eens met elkaar te overleggen over de werkwijze van in- en uitpeilen. Ook inzake overdiepte baggeren moet weer eens overlegd worden. En tenslotte is het raadzaam om principes die volstrekt helder zijn nog eens goed op het netvlies te krijgen, zoals verantwoordelijkheden t.a.v. niet ontplofte munitie (opdrachtgever is verantwoordelijk bij onverdacht; bij verdacht moet daartoe gecertificeerde aannemer munitie verwijderen).

De adviseur

Egbert Teunissen, ONRI, toonde aan dat het best mogelijk is een succesvol langetermijncontract te hebben. Hij heeft tenslotte al meer dan 18 jaar een huwelijkscontract met zijn echtgenote, tot volle tevredenheid van beide partijen.

Voor succes is nodig dat partijen zich goed bewust zijn van hun eigen expertise en toe willen geven dat ze expertise hebben of juist kennis ontberen. Verstandig is om experts uit een project te halen zodra hun werk klaar is. Het contract moet tot het einde toe tot tevredenheid uitgediend worden.

De traditionele contractvorm voldoet in 80% van de gevallen prima, daar hoeft dan ook geen alternatieve contractvorm voor gekozen te worden. In veel gevallen kan ook volstaan worden met een werksomschrijving, vooral bij lokaal onderhoudswerk. Voor eenvoudig werk is geen duur ingenieursbureau nodig.

Het bestek is uitgangspunt: dat moet goed zijn. Stel de juiste vragen aan de opdrachtgever, blijf communiceren tijdens het hele proces, niet alleen met juristen en contractmanagers, maar ook met de inhoudelijke contactpersoon van de opdrachtgever. Durf ook van persoon te wijzigen: als het met de een niet klikt, probeer dan een andere contactpersoon.

De opdrachtgever moet zorgen voor deskundigheid van hun kant om een volwaardige gesprekspartner te zijn voor de baggerwereld, want daar zit veel deskundigheid. Nieuw is de rol van de toezichthouder: die is nu ook toetser en moet naar het baggerproces kijken. Nog niet uitgekristalliseerd is wat taken en bevoegdheden van de toetser zullen zijn.

Contractvormen: Engineer & Construct = goed mee te werken. System Engineering: kan niet ieder ing-bureau; opdrachtgever moet daar specifiek naar vragen.

Advies aan opdrachtgever: spreek de taal van de aannemer.

Advies aan aannemer: verplaats je in de rol van de opdrachtgever.

Let op je algemene houding: als je ruzie wilt, dan krijg je ruzie.

Samenwerking

Stephanie Janssen van Deltares heeft in 2007 een project over partnering in baggerprojecten afgerond. Aanleiding om deze samenwerkingsvorm toe te passen was dat baggerprojecten vaak uniek, technisch lastig, sociaal complex, en daardoor moeilijk te realiseren zijn. Besluitvormingsprocessen vertonen vaak problemen en kosten veel tijd.

Een klein milieu-aspect kan grote gevolgen hebben voor een baggerproject.

De rol en mate van betrokkenheid van de aannemer heeft invloed op de mate van succes van een baggerproject. Zo was er een baggerproject waarin de aannemer beperkt betrokken was, hij had veel ideeën maar er was geen stimulans om die te benutten; het contract lag vast.

Bij een baggerproject waarbij de aannemer een grote mate van betrokkenheid had, mede omdat hij (financieel) afhankelijk was van de uitkomst van het project, was er wel een stimulans om zijn ideeën in te zetten.

Conclusie is dan ook dat het voor een baggerproject zinvol is de betrokkenheid van de aannemer te vergroten.

‘Partnering’ is een vorm van samenwerking tussen klant en aannemer die optimaal gebruik wil maken van de kennis en kunde van beide partijen. Partnering biedt een meerwaarde bij complexe projecten, waar veel partijen bij betrokken zijn, die technisch en sociaal lastig zijn etc. Dan kan er gekeken worden of er deeltrajecten zijn die voor optimalisatie in aanmerking komen. Bij de Waardse Alliantie (Betuwelijn) en Wieringerrandmeer is een vorm van partnering toegepast en zijn voordelen van partnering naar voren gekomen. Het had een gunstig effect op de sfeer in het projectteam, de afzonderlijke expertises werden optimaler ingezet, en dat leidde tot betere projectresultaten.

Een conceptueel model is ontwikkeld om verschillende definities van partnering in beeld te brengen en om aan te geven wanneer en hoe partnering een positief effect op projecten kan hebben. Bij eenvoudige projecten, hoeft partnering geen meerwaarde te brengen, maar voldoet wellicht een meer traditionele werkwijze. Er wordt aanbevolen om het model te gebruiken om te zien of het slim is partnering toe te passen en als een ‘check list’ bij het toepassen van partnering.

Knelpunten

Zoals in de introductie reeds aangegeven, heeft VBKO een inventarisatie van knelpunten gemaakt. Arie Struijk overhandigde deze aan Ger Verwolf, vertegenwoordiger van de Unie van Waterschappen, met het verzoek de boodschap door te geven aan het bestuur van de Unie. Arie sprak daarbij uit dat hij op grond van de vandaag gehoorde presentaties het vertrouwen heeft dat bij alle partijen de wil aanwezig is om naar een goede en efficiënte samenwerking te streven. Daartoe moet je soms pragmatisch te werk gaan, ruimte zoeken in de regels en gewoon dat doen wat het beste resultaat geeft. Aannemers durven best risico te nemen.

VBKO doet veel aan opleidingen om de professionalisering van baggeraars op peil te houden. Een nieuwe opleiding is Ecologie & Waterbouw. Ook is een Voortgezette Opleiding Uitvoering Baggerwerken ontwikkeld; VBKO spreekt de hoop uit dat ONRI en de Unie hierin zullen participeren om daarmee de kennis van de diverse partijen op één niveau te krijgen. Grote baggermaatschappijen verplichten hun medewerkers al aan laatstgenoemde cursus deel te nemen.

VBKO wil graag in overleg met de Unie en ONRI om verder te praten over de knelpunten.

Ger Verwolf nam namens de Unie het manifest in dank aan, en meldde dat de Unie graag bereid is met VBKO en ONRI om de tafel te gaan.

Afscheid

Van de gelegenheid werd gebruik gemaakt om afscheid te nemen van Arie Struijk die het voorzitterschap van VBKO neerlegde. Wim Drossaert, dagvoorzitter en coördinator van Baggernet, overhandigde Arie een bloemetje, als dank voor al zijn inzet.

Discussiemarkt

In de middag vond er een discussiemarkt plaats, waarbij over 9 thema's van gedachten gewisseld werd. Ook was er gelegenheid het nabijgelegen, onlangs geopende, doorgangsbaggerdepot van Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden te bezoeken.

Aan het eind van de middag gaven de discussieleiders de highlights kort weer:

ARBO, door Leon Voogd, MWH

Als insteek voor de discussie werd gekozen voor de nieuwe CROW publicatie 132 "werken in of met verontreinigde grond en grondwater". Veel deelnemers aan de discussie bleken niet op de hoogte van het uitkomen van de nieuwe publicatie, laat staan van de inhoudelijke wijzigingen.

Wijzigingen betreffen onder andere: loslaten van verschil in klassebepaling (T) voor grond en bagger; insteek op besluit bodemkwaliteit, inzet van meer deskundigheid (vaker en langer MVK en HVK op het werk) en meer verplichtingen voor de opdrachtgever (o.a. klassebepaling).

De CROW 132 is aangepast om aan te sluiten bij belangrijke wijzigingen in arbo en milieuwetgeving. Het gaan van middel- naar doelvoorschriften en het Besluit Bodemkwaliteit zijn daar voorbeelden van.

Als te bediscussiëren stelling werd gekozen: "Voegt de (nieuwe) CROW publicatie 132 iets toe op veiligheidsgebied bij werken in bagger".

Belangrijkste reacties/conclusies:

- Het is nog geen Wet, was de oude CROW 132 ook niet. Indien de CROW 132 wordt opgenomen in een arbocatalogus (VBKO heeft die nu gereed) en deze wordt door de overheid (Arbeidsinspectie) goedgekeurd vervallen de specifieke arbo beleidsregels.
- Baggerwerk wordt nu vaak aanbesteed waarbij alleen de klasse wordt genoemd in het bestek. Uitvoerende partijen vrezen concurrentievervalsing doordat niet alle partijen "netjes" volgens de voorschriften werken en opdrachtgevers een oogje toeknippen omdat zij zelf hebben gekozen voor de goedkoopste oplossing. Oplossingen kunnen zijn het opnemen van veiligheid in een stelpost of een aparte post in het bestek met een duidelijke specificatie.
- Volgens de nieuwe CROW 132 wordt alles veel lastiger (je komt sneller in een hogere klasse uit) en je hebt ook veel sneller (externe) deskundigen nodig als MVK en HVK. Van deze personen zijn er niet eens voldoende beschikbaar om op al het werk ingezet te kunnen worden.
- Als opdrachtgever heb je meer verplichtingen als je je ook netjes aan de CROW 132 houdt.

Kwalibo, door Arthur de Groof, SIKB

Het komt voor dat opdrachtgevers het hele traject van de aanpak van waterbodemonverontreiniging aanbesteden in één enkel Design & Construct contract. Daarmee wordt één aannemer verantwoordelijk voor de uitvoering van zowel het onderzoek en de sanering als de milieukundige begeleiding daarvan. In de praktijk voert

de aannemer de sanering dan zelf uit en besteedt hij de milieukundige begeleiding in onderaanneming uit aan bijvoorbeeld een ingenieursbureau. De toezichthouder wordt dan dus betaald door degene waarop hij toezicht houdt. In de discussie werd het standpunt ingenomen dat dit een grote kans op belangenverstremming geeft: “wie betaalt bepaalt”. Daartegenover werd gesteld dat de constructie houdbaar is, omdat er twee mogelijkheden zijn om negatieve effecten van belangenverstremming tegen te gaan: de ene is toezicht door de opdrachtgever en dan is er altijd nog het vangnet van de toets van het evaluatieverslag door het bevoegde gezag.

Omgangsvormen, door Stephanie Janssen, Deltares

Als belangrijkste aandachtspunten op het gebied van omgangsvormen zijn gesignaleerd:

- deskundigheid
- zakelijkheid en duidelijkheid
- normen en warden
- transparantie
- inlevingsvermogen
- omgangsvormen is mensenwerk
- uiteindelijk gaat het om een goede sfeer

Als discussiestelling maar ook als ambitie werd genoemd: Omgangsvormen kunnen van een slecht een goed contract maken.

Deskundigheid, door Marina Maroulakis, MWH

Deskundigheid is niet op school aan te leren, maar verwerf je in de loop der jaren met de ervaring die je opdoet. Deskundigheid is geen voorwaarde voor het slagen van een opdracht; “behaalde resultaten bieden geen garantie voor de toekomst”, iedere klus is weer anders. Soms is degene die het plan voor een opdracht schrijft zeer kundig, maar de uitvoering kan toch onder de maat zijn. Ook kunnen er goede ervaringen zijn (dit geldt met name voor adviesbureaus), maar is er het volgende jaar een geheel nieuw team dat nog helemaal geen kennis van zaken heeft.

Vaak wordt aan adviesbureaus gevraagd om de CV's van de leden van een projectgroep bij een offerte op te geven. Eigenlijk zouden ook opdrachtgevers en aannemers de CV's van de betrokkenen moeten tonen.

Voor veel overheden geldt dat zijzelf niet meer de deskundigheid in huis hebben omdat zij meer een regierol krijgen. Het is voor hen zeer lastig om de juiste offerte-aanvragen in de markt te zetten en deze vervolgens ook te kunnen beoordelen. Sommige overheden zouden bij het opstellen van offerte-aanvragen en bestekken graag advies inwinnen bij aannemers. Dit vormt echter een probleem, omdat zij dan gebruik aken van de kennis van aannemers maar vervolgens wel openbaar aanbesteden.

Deskundigheid en begrip voor elkaar kan vergroot worden door stage te lopen bij de andere partijen (aannemer/opdrachtgever/adviesbureau). Deels wordt dit wel ondervangen doordat mensen vaak “jobhoppen” tussen de verschillende partijen. Het is sowieso lastig om deskundigheid te beoordelen. Wellicht kan certificering uitkomst bieden.

Flora en Fauna, door Cees Westbroek, VBKO

Veel opdrachtgevers benutten de F&F-code niet of te weinig. realistisch blijven.

Continuïteit in baggerwerk is belangrijk. In 2008 zijn door meer communicatie met opdrachtgevers de grenzen van de F&F verbreed, daardoor hebben de meeste aannemers door kunnen werken.

Het Waterschap herkent de problemen en klaagt over de starre houding van natuurbeheerders en bewoners die de F&F te extreem handhaven.

Maar gelukkig gaat het inmiddels een stuk beter vergeleken met 2007, toen lag het baggermaterieel de helft van het jaar stil door de F&F.

Transparantie, door Gerard van Berkel, VBKO

Er werd aan de hand van een drietal stellingen gediscussieerd:

“als je aannemer van een werk wilt worden, kun je beter niet teveel details kennen.”

Iedereen was het oneens met deze stelling. Een bestek moet helder en transparant zijn en voldoende gegevens bevatten met een goede risicoverdeling zodat het mogelijk is om een verantwoorde calculatie te maken.

“Inlichtingen zijn achterhaald, er komt toch niemand.”

Mee oneens. Inlichtingen zijn noodzakelijk in het proces. Mogelijk dat de aannemer schriftelijk zijn vragen stelt en aangeeft of hij beantwoording in het openbaar op prijs stelt; vervolgens kan een moment van openbare inlichtingen worden gehouden.

“Een openbare aanbesteding zonder dat bekend gemaakt wordt wie heeft ingeschreven en voor welk bedrag moet kunnen.”

In het kader van helderheid en transparantie heeft iedere inschrijver er recht op om te weten voor welke prijzen zijn concurrent heeft ingeschreven. Dit voorkomt tevens argwaan richting opdrachtgever.

Kalender aanbesteding, door Erik Punt, VBKO

Provincie, gemeenten en waterschappen dienen zo snel mogelijk in vooroverleg te gaan teneinde tot een openbare meerjarenplanning van baggerwerken te komen. Dit bevordert de continuïteit in de sector, een betere prijsvorming en uiteindelijk ook de kwaliteit van de uitgevoerde werken. VBKO kan een voortrekkersrol spelen in dit initiatief, bijvoorbeeld met inzet van haar website.

Hoeveelheid bepalen, door Nico Maat, Waterschap Rivierenland

In grote lijnen was de uitkomst van de discussie als volgt:

- Het exact meten van hoeveelheden baggerspecie is onmogelijk.
- Gezocht moet worden naar methoden die de hoeveelheid benaderen.
- Daar waar bagger direct op de kant wordt gezet en de hoeveelheid gering is (<3m³/m¹) is het exact bepalen van de hoeveelheid minder interessant. Hieromtrent zijn geen of weinig problemen bekend.
- Daar waar bagger op de één of andere wijze met vervoer geconfronteerd wordt is het zo goed mogelijk bepalen van de hoeveelheden noodzakelijk.
 - een veel genoemde optie is het direct voorafgaande aan de werkzaamheden samen (opdrachtgever-opdrachtnemer-stortacceptant) meten van de hoeveelheden.
- Gevolg van samen meten is dat je het in ieder geval voorafgaande aan de werkzaamheden eens bent over hetgeen in de watergang aanwezig is er welk deel hiervan moet worden afgevoerd.

- Voorafgaande aan het samen meten moet de opdrachtgever de in het bestek genoemde hoeveelheid in een eerder stadium van het proces extensief inmeten, zodanig dat de hieruit komende hoeveelheid in de buurt ligt van de hoeveelheid die tezamen wordt gemeten.
- Behoudens op groter water, te omschrijven als rivieren, kanalen, meren en natuurlijk de Noordzee, is het gebruik van single beam, multibeam, grondrader etc., ongewenst vanwege de omvang van de meet- c.q. interpretatiefout.
- In de kleinere watergangen wordt door de meerderheid het meten met behulp van de oude vertrouwde peilstok als de beste methode genoemd.
Het ontbreekt echter aan richtlijnen-normen over het toepassen/gebruiken van de peilstok. Zo zijn de resultaten van het gebruik van een peilstok onderhevig aan een groot aantal factoren, waardoor het vergelijken van twee onafhankelijk van elkaar genoemde peilingen moeilijk, zo niet onmogelijk is. De meerderheid van de deelnemers heeft de wens geuit om de methode van peilen met een peilstok in een praktische richtlijn of norm te verwerken.
Opgemerkt wordt dat het stellen/voorschrijven van normen, innovatie niet in de weg mag staan. Immers, ooit komt er een methode die beter is dan de huidige peilstok.

Conclusies:

- samen meten
- richtlijn of norm opstellen voor peilstok

Vergunning, door Egbert Teunissen, ONRI

Er werd een flinke rij statements gemaakt:

- OG verzorgt vergunning – OG/ON 50/50
- OG verantwoordelijk voor baggerstromen
- Advies: ruimte in vergunningen vergroten, rigide in omvang en tijd
- Handhaver heeft te weinig ruimte / te weinig deskundigheid
- Meer naar de geest van de vergunning (OG + ON)
- Is gewenste noodzaak
- Fouten bestek t.a.v. vergunningen; vergunning opstellers niet betrokken bij opstellers bestek
- Wens voor 1 loket voor alle vergunningen
- ON niet bang voor vergunningproces
- Bestek + vergunning niet afgestemd
- OG beter vergunningen plannen
- Vergunning zo ruim mogelijk houden
- Technische deskundigheid bij vergunning opstellen gewenst (alpha + beta + gamma)
- Deskundigheid verleners groter!
- vergunningen in alliantie, rest traditioneel
- Vergunningen ruimer inzetten
- Technische expertise vergunning opstellers
- Contractopstellers niet i.o.m. vergunning opstellers
- ‘misbruik’ bij bezwaarprocedures

- Vergunningen bij OG / ON – relatie met contractvorm
- 1 loket gewenst
- Praktische kennis in vergelijkbare procedures.

Afsluiting

Tenslotte dankte Wim Drossaert, voorzitter van deze dag, de VBKO voor het mogelijk maken van deze bijeenkomst. Er is vandaag een stap voorwaarts gedaan naar meer wederzijds begrip en respect voor elkaars standpunten, wat de sleutel is voor een goede samenwerking.

Met de uitkomsten van de dag zal zeker wat gedaan worden. In ieder geval zal overleg gepland worden door VBKO met de Unie van Waterschappen en ONRI, en mogelijk zal ook met het Ministerie van Verkeer en Waterstaat contact gezocht worden.

De volgende themadag van Baggernet staat gepland voor 10 juni 2009 en zal gaan over de veenweidegebieden Ilperveld en Wormerveld.

